

26. Vv. 1936 ja 1937 Suomen rannikolta saatuja makrilleja.

Esittäessäni aikaisemmin, sivulla 5 luettelon v:n 1936 kuluessa Suomen rannikoilta tavatuista makrilleista jäi korjauslukua suorittaessa huomaamatta, että eräät merkinnät olivat jääneet pois. Paitsi tässä suhteessa kaipaa luettelo myös sen takia täydennyksen, että Ulkosaarella (Utö) ja Seivästöllä tehdyt löydöt tulivat vasta myöhemmin tunnetuiksi. Luetteloon on näin ollen tehtävä seuraavat lisäykset:

Lokakuun alkup.: Korppoo, Rumar; 1 kpl.
 „ „ Kuolemajärvi, Seivästö; 2 kpl. (Eino Aalberg).
 „ 8 p:nä: Korppoo, Ulkosaari (Utö); 6 kpl.
 „ 9 p:nä: Korppoo, Ulkosaari (Utö), 24 kpl.
 „ 13 p:nä: Hangon länsiselkä: 17 kpl.; 21—24 sm pitkiä, 55—85 g painavia.

Marraskuulla: Koivisto, Tiurinsaari, 1 kpl.; Keskisaari, 1 kpl.

Aikaisemmin tehdyistä löydöistä ilmoittaa opettaja Axel Jansson, että Ulkosaarella joskus ennenkin on saatu makrilleja, mutta vain yksinäisiä kappaleita, mm. v. 1935 pari.

Yhteenveto v:n 1936 makrillilöydöistä muuttuu mainittujen lisätietojen johdosta seuraavaksi. Makrilleja tavattiin v:n 1936 syksyllä (elokuun lopusta lukien marraskuulle saakka) yhteensä ainakin 86 kpl. »eräitä» lukuunottamatta. Itäisimmät löydöt on tehty Kuolemajärvellä, läntisimmät Turun saaristossa: Korppoossa ja Houtskärissä; enimmäkseen yksilöt on tavattu Porkkalasta, Hangon länsiselältä ja Korppoon Ulkosaaren vesiltä.

Kuluvan vuoden alkukesällä julkaisi kansainvälinen merentutkimusneuvosto sarjan kirjoitelmia, jotka käsittelivät vierasperäisten kalalajien esiintymistä Itämeressä, lähinnä sen etelä-osissa. Eräässä niistä kirjoittaa tohtori Aage J. C. Jensen makrilleista seuraavaa: »Todellisia vieraita ovat nokkahauki (*Belone acus* Lisso) ja makrilli (*Scomber scombrus* L.), kaksi lajia, jotka ovat pyynninalaisia. Ne saapuvat Skagerakiin ja Pohjois-Kattegattiin huhti—toukokuulla, Belt-salmien vesille touko- ja kesäkuulla. Molemmat lajit häviävät näiltä vesiltä loka- ja marraskuun aikana. Talven aikana niitä saadaan vain yksinäisinä kappaleina ja harvoin niinkin. Lajit saapuvat mainituille vesille kutuaan varten.» (Rapports et Procès-verbaux: nide 102, VI, s. 9).

Makrilli on vaelluksensa aikana Tanskan itävesillä aina Itämeren läntistä osaa myöten huomattavan pyynnin alainen. Belt-merestä, Juutinraumasta ja Länsi-Itämerestä saaduissa saalismäärissä on kuitenkin ollut suuria vaihteluja. Tämä käy esiin mm. seuraavista luvuista, jotka osoittavat keskimääräistä vuotuista saalista mainitulta alueelta eri kausina: vv. 1912—16 2182 tonnia (= 1000 kg), vv. 1917—21 904 tonnia, vv. 1922—26 711 tonnia, vv. 1927—31 762 tonnia ja vv. 1932—35 530 tonnia. Viimeisten kausien saaleissa ilmenee selvä laskusuunta. Tohtori Jensenin mukaan ovat sikäläiset saalisvaihtelut riippuvaisuussuhteissa pohjoisestapäin tuleviin tuuliin. On erikoisesti huomioonotettava, lausuu tohtori Jensen, että makrillit niinä 25 viimeisenä vuotena, jolloin saalis Belt-vesistä on ollut laskeutumassa ja alhainen, ovat ulottaneet retkensä kauaksi Itämeren sisävesiin mm. Suomen rannikolle saakka. Todennäköisesti ovat viime vuosina vallinneet länsituulet tähän syypäät.

Jensen'in arvelu tuulisuhteiden vaikutuksista makrillien liikkuvaisuuteen näyttäytyy sikäli oikeaan osuvaksi, että tänä kesänä (1937), jolloin idän puolelta tulevat tuulet ovat olleet Suomessa varsin vallitsevia, on makrillilöytöjä Suomenlahden rannikolta tehty varsin vähän. Toistaiseksi tunnen ainoastaan, että Lavansaaren vesiltä lokakuun 29. p. saatiin yksi kappale (kalatalousneuvoja Eino Aalberg'in ilmoitus) ja että Virolahden Paatiassa marraskuun 1. p:nä saatiin niinkään yksi (Matti Niemelä).